



-Vi rör oss för en hållbar framtid -

# Program för rörelse och idrott

Diarienummer <b>KS 2024/482</b>	Fastställt av <sup>1</sup> <b>Kultur-, fritids- och tekniknämnden</b>	Datum för fastställande <b>2023-11-23</b>
Dokumenttyp <sup>2</sup> <b>Program</b>	Dokumentet gäller för <sup>3</sup> <b>Kultur-, fritids- och tekniknämnden</b>	Giltighetstid <sup>4</sup> <b>Tills vidare</b>
Revideringsansvarig <sup>5</sup> <b>Kultur-, fritids- och tekniknämnden</b>	Revideringsintervall <sup>6</sup> <b>Minst vart 4 år</b>	Reviderad datum <sup>7</sup>
Dokumentansvarig (funktion) <sup>8</sup> <b>Utredare/Strateg</b>	Uppföljningsansvarig <sup>9</sup> och tidplan <sup>10</sup> (se punkt 5) <b>Kultur-, fritids- och tekniknämnden</b>	

<sup>1</sup> Den instans som antar styrdokumentet.

<sup>2</sup> Typ av styrdokument, ex policy.

<sup>3</sup> Ex alla kommunens nämnder, bolag, kommunalförbund.

<sup>4</sup> From – tom alternativt tills vidare.

<sup>5</sup> Vanligtvis den instans som fastställt dokumentet men man kan även ge en lägre instans möjlighet att revidera i mindre omfattning. Ska i så fall vara på förhand bestämt och avgränsat.

<sup>6</sup> Hur ofta ska dokumentet lyftas för revidering? Ex vartannat år. Max 4 år.

<sup>7</sup> Datum för senaste revidering. Anges enbart då revidering har skett.

<sup>8</sup> Ansvarig tjänsteperson. Ska vara en funktion.

<sup>9</sup> Ansvarig för uppföljning av att styrdokumentet efterlevs. Ex. respektive nämnd.

<sup>10</sup> Tidplan avser intervall för uppföljning. Anges enbart i de fall då det är möjligt att på förhand fastställa.



## 1. Syfte

Syftet med detta program är att stärka förutsättningarna för att fler människor i kommunen ska kunna och vilja ägna sig åt rörelse, idrott och friluftsliv. Den övergripande ambitionen för programmet är således att bidra till mer rörelse och idrott till fler människor. Programmet ska genom att fastslå viljeinriktningar för centrala områden samt ange strategiska insatser, ge förutsättningar för samverkan, prioriteringar, arbetsätt och aktiviteter som ska leda till att dess ambitioner förverkligas.

Kommunens vision är ”Vi växer för en hållbar framtid”. Denna omfattar bl a att människor, föreningar och företag i kommunen ska växa i samverkan med varandra, att vi har ett tolerant, tryggt och tillgängligt samhälle, och att kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt. Kommunens tre övergripande mål är; Utbildning och omsorg med hög kvalitet, Ett föredöme inom hållbarhet och trygghet samt Sveriges bästa näringslivskommun. .

Programmet bidrar i hög grad till det andra av dessa mål. Där poängteras ökad psykisk och fysisk hälsa, jämte att det framhålls att satsa på ett rikt och omväxlande föreningsliv tillgängligt för alla, samt att värna de viktiga ideella krafterna. Att fler människor kan och vill ägna sig åt rörelse, idrott och friluftsliv bidrar också till god utbildning och omsorg, samt till att kommunen blir än mer attraktiv för företag och dess personal.

Programmet ska kopplas till den Strategi för rörelse och idrott som antagits av Kommunfullmäktige.

## 2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Programmet kan komma att koppla an till lagstiftning, främst till:

- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen)
- Plan- och bygglagen
- Socialtjänstlagen

Andra styrdokument som kan koppla till programmet är:

- Agenda 2030 – Globala Hållbarhetsmålen
- Nationella folkhälsomål och målområden
- Strategi 2025 – Idrottsrörelsens strategidokument
- Sveriges tio nationella mål för friluftslivet
- Läroplan för grundskolan
- Läroplan för gymnasieskolan
- Läroplan för förskolan
- Översiktsplan 2.0 samt Fördjupade översiktsplaner
- Lokal Agenda för ett hållbart Falkenberg
- Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
- Falkenbergs kommuns Priser och Avgifter
- Falkenbergs kommuns Bidragsbestämmelser - Idrott-, kultur- och fritidsområdet



- Falkenbergs kommuns Riktlinje för Idéburet offentligt partnerskap (IOP)
- Falkenbergs kommuns Riktlinje – Bidrag till satsningar på landsbygden
- Falkenbergs kommuns Tillgänglighetspolicy
- Falkenbergs kommuns Cykelstrategi
- Falkenbergs kommuns Policy om Ett hållbart arbetsliv
- Falkenbergs kommuns Program med riktlinjer för utomhuslek
- Falkenbergs kommuns Riktlinje för kommunala badplatser
- Falkenbergs kommuns Riktlinjer för hållbar bygg och anläggning
- Riktlinje avseende upplåtelse av offentlig plats i Falkenbergs kommun
- Policy för barnets rättigheter i Falkenbergs kommun

Programmet bedöms inte stå i strid med något av ovanstående styrdokument. Dock kan programmets ambitioner komma att påverka framtida revideringar och beslut i vissa av dem.

### 3. Program

#### Målet

Vi vill att Falkenbergs kommun ska vara en plats där människor har god tillgång till idrott, rörelse, motion och friluftsliv! Det är en viktig pusselbit i att vara en hållbar plats, där man vill bo och leva.

Människan är skapad för ett liv i rörelse. Samtidigt har vår samhällsutveckling gjort att vi rör oss allt mindre. Det står helt klart att vi har allt att vinna på att vända trenden, och stärka förutsättningarna för att fler människor ska **kunna och vilja** röra på sig i tillräcklig omfattning. Programmet ska bidra till att vi når dess ambition att bidra till mer rörelse och idrott till fler människor. Detta kopplar i sin tur an till kommunens vision och övergripande mål.

#### Motivet

Att röra på sig, i form av idrott, motion, friluftsliv och vardagsaktivitet, har dubbla motiv. Dels har rörelse, idrott och friluftsliv ett **egenvärde**, d v s det är roligt, stimulerande, och bidrar till personlig och social utveckling. Det har också ett **mervärde**, främst i form av hälsoeffekter, men i förlängningen också sociala och ekonomiska samhällsliga effekter. Såväl svensk som internationell forskning slår fast de goda effekter som rörelse och idrott har, dels för individen, dels på samhällsekonomisk nivå. Bara kostnader för sjukvård och för sjukfrånvaro kan reduceras med mångmiljardbelopp genom en ökad nivå av fysisk aktivitet. Forskning visar att pengar som satsas på idrott och fysisk aktivitet ger närmare fyra gånger insatsen tillbaka.

Listan över positiva effekter av idrott, motion och rörelse kan göras lång. Ett axplock av de effekter som konstateras omfattar t ex:

- Ökat välbefinnande och bättre psykisk hälsa, minskad risk för depression
- Senarelagd debut av demens
- Bättre skolprestationer



- Minskad risk för övervikt och fetma
- Minskad risk för fall hos äldre
- Skyddsfaktor mot livsstilssjukdomar exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar, vissa cancerformer och typ 2-diabetes

Programmet bidrar härigenom till det nationella folkhälsomålet och dess målområden, främst till målområde 6; Levnadsvanor, men även t ex till målområde 2, 4 och 5. Därutöver ger tillgång till rörelse, idrott och friluftsliv ett attraktivt samhälle, i form av t ex idrottsevenemang, besöksmål, levande samhälle, gemenskap. Vidare bidrar rörelse, idrott och friluftsliv till att närma sig de globala hållbarhetsmålen, i flera fall direkt, i andra fall indirekt. Programmet kopplar således till kommunens arbete för att nå målen för Agenda 2030.

Samtidigt som vi inser och känner till alla de positiva värden som finns i rörelse och idrott – vet vi som sagt också att människor överlag rör sig för lite för att bibehålla en god hälsa, och att deltagandet i idrott och motion är ojämnt fördelat. Dessa förhållanden utgör motivet för programmet.

## Processen

Programmets innehåll bygger på styrdokument, rapporter och forskning från för ämnet relevanta organisationer. Det baseras också på utsagor från forskare och praktiker verksamma inom området.

Programmet har utarbetats av Kultur-, fritids- och teknikförvaltningen, i samverkan med staben för Hållbar samhällsutveckling. Olika arbets- och referensgrupper, både bestående av kommunala tjänstepersoner och av grupper som representerar idrottsrörelse, olika åldersgrupper, bostadsområden etc. har också involverats och bidragit under arbetets gång. Kultur- fritids- och tekniknämnden har löpande informerats och deltagit i idéarbete. Ett antal remissinstanser såväl inom som utanför kommunorganisationen har sedan lämnat synpunkter och tankar kring programmet.

## Programmets struktur och logik

Programmet tar sin utgångspunkt i ett nuläge, baserat på aktuell kunskap som finns kring behov, hinder och möjligheter rörande idrott, motion, rörelse och friluftsliv, främst utifrån ett nationellt kunskapsläge, men också utifrån regionala och lokala uppgifter där sådana finns tillgängliga. Det tar också sikte på kommunens övergripande vision och mål, och på de tre hållbarhetsdimensionerna i Agenda 2030.

Vidare beskrivs ett antal forum, det vill säga de sammanhang där människor främst kan utöva rörelse, idrott, motion och friluftsliv. I samband med dessa uttrycks kommunens viljeinriktningar.

Därefter redogörs för strategiska områden som identifierats som viktiga för att hantera hinder och främja möjligheter, och uppnå programmets ambitioner. Dessa ligger till grund för de strategiska insatser som senare anges.



De viljeinriktningar och strategiska insatser som uttrycks i programmet kan också i tillämpliga delar komma att omfatta samverkan med andra nämnder och bolag.

Slutligen beskrivs hur programmet ska omsättas i praktisk verksamhet genom planer och samverkan, samt hur det kontinuerligt ska följas upp.

### **Agenda 2030**

De flesta människorna som bor i Falkenbergs kommun upplever att de har en god hälsa och det finns på många sätt goda förutsättningar för idrott, rörelse och friluftsliv. Samtidigt visar nulägesbeskrivningen nedan att Falkenberg också följer de nationella trenderna med minskad fysisk aktivitet och ökade hälsoklyftor hos befolkningen. En god hälsa är såklart central för den enskilda individen men också en förutsättning för att skapa långsiktigt hållbara samhällen.

Idrott, rörelse och friluftsliv har en stor betydelse i arbetet med att nå en hållbar utveckling och i arbetet med de globala målen i Agenda 2030. Exempelvis kan en samhällsplanering som främjar områden för idrott, rörelse och friluftsliv också medföra attraktiva och inkluderande boendemiljöer, skapa förutsättningar för klimatanpassningar (ex grönytor som översvämningsskydd och mer skugga), ökad biologisk mångfald, bättre ljudmiljö och en hälsosammare mobilitet med minskade klimatutsläpp. Det krävs dock att vi arbetar med hela systemet och ser att alla målen i Agenda 2030 hör ihop.

Såväl WHO som Folkhälsomyndigheten redovisar hur goda förutsättningar för idrott, rörelse och friluftsliv direkt bidrar/kan bidra till fem av de 17 globala målen, och indirekt till ett flertal av övriga mål.

Ett arbete i linje med programmet för rörelse och idrott bedöms ha stor påverkan på de globala målen i Agenda 2030 lokalt i Falkenberg framför allt mål 1, 3, 4, 5, 10, 11, 13, och 17 men påverkar också i hög grad mål 7, 12 och 15.

## **3.1 NULÄGE, UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER**

### **3.1.1 Nuläge - Hur ser förutsättningar för och deltagande i idrott och rörelse ut idag?**

#### **Fysisk aktivitet**

Nationella undersökningar visar att högst 2/3 befolkningen är fysiskt aktiva i den omfattning som krävs för att upprätthålla en god hälsa.

Aktuell forskning pekar dock på att den faktiska nivån av hälsofrämjande fysisk aktivitet är betydligt lägre än så. Detta gäller såväl vuxna svenskar som i oroväckande hög grad barn och ungdomar. Andelen svenskar som har en hälsovådligt låg kondition har ökat väsentligt under den senaste 20-årsperioden.



Falkenbergs kommuns invånares skattade nivå av fysisk aktivitet ligger på samma nivå som för riket, men är något lägre än för Halland totalt. Detsamma gäller när man skattar sitt hälsotillstånd.

De mest förekommande idrotts- och motionsaktiviteterna i Sverige är sådana som utövas utanför traditionella idrottsanläggningar och idrottsrörelse. Här syns promenader, löpning, styrketräning och cykling som de mest förekommande.

Friluftsliv utgör en arena för rörelse som vuxit. Andelen svenskar som regelbundet vistas i skog och mark är väsentligt högre än den varit på många år. Denna utveckling har sannolikt stärkts av pandemiåren 2020-2021, men en sådan trend kan spåras även utan detta.

### **Idrottsrörelsen**

Idrottsrörelsen och dess föreningar är fortsatt en självklar och central aktör vad gäller motions- och idrottsaktiviteter. Föreningslivets värden och roll i samhällsbygget i allmänhet, och i detta fall i synnerhet är ovärderliga, och beskrivs i Falkenbergs kommuns bidragsbestämmelser. Majoriteten av barn och yngre ungdomar samt en betydande andel vuxna tillhör en idrottsförening. Dock har aktiviteter i idrottsföreningar minskat under senare år. Under en tioårsperiod har aktivitetsnivån i barn- och ungdomsidrotten generellt sjunkit, där gruppen pojkar 7–12 år står för den största nedgången.

Vad gäller deltagande i barn- och ungdomsidrott är detta generellt något lägre i Falkenbergs kommun jämfört med liknande kommuner.

Fotboll är den ojämförligt största idrotten i landet. I Falkenbergs kommun verkar fotbollsutövandet dessutom något större än i jämförbara kommuner. För andra idrotter varierar sådana jämförelser.

Vad beträffar könsmässig sammansättning inom idrottsrörelsen kan den sägas vara jämställd på medlemsnivå, 45% av medlemmarna i idrottsföreningar utgörs av kvinnor, 55% utgörs av män. Betraktar man frågan ur perspektivet barn- och ungdomsaktiviteter syns en skillnad i att pojkar har ett högre deltagande än flickor, en skillnad som förstärks med stigande ålder.

### **Anläggningar och miljöer**

Relevanta anläggningar och miljöer är en förutsättning för rörelse, idrott och friluftsliv. I Falkenbergs kommun finns anläggningar för såväl organiserad som spontan idrott och motion. Då behov och förutsättningar förändras är det viktigt att systematiskt följa och planera för denna utveckling. Inte minst är det viktigt med sociala ytor, plats för möten och samtal vid anläggningar för såväl organiserad som spontan verksamhet. I Falkenbergs kommun finns en god tillgång på områden för rekreation och friluftsliv. Det är centralt att sådana områden bevaras och utvecklas även framöver, vilket också poängteras i kommunen översiktsplan. Inte minst viktigt är att sådana ytor finns i närhet till bostäder.



### 3.1.2 Utmaningar

#### Ojämligheten

Människors hälsa och livschanser är ojämnt fördelade i samhället. Samma mönster ser vi i Falkenbergs kommun. I Falkenberg finns också en skillnad mellan könen. Kvinnorna i Falkenberg har högre ohälsotal jämfört med männens. Denna skillnad ökar också över tid. Ojämlighet pekats återkommande ut som en central förklaring till skillnader i tillgång till och utövande av rörelse och idrott. På en generell nivå syns ett antal grupper som står längre ifrån sådana aktiviteter än andra.

Socioekonomiska mönster visar bl a på stora skillnader i barn och ungas deltagande i föreningsidrott baserat på familjernas socioekonomiska situation, liksom utbildningsnivå påverkar graden av aktivitet och fysisk status hos vuxna. Dessa mönster visar sig på gruppnivå i att ungdomar från familjer med lägre socioekonomisk position i mindre grad föreningsidrottar och i att vuxna med lägre utbildningsnivå har en lägre aktivitetsnivå och lägre fysisk status. Därtill kommer att geografiska faktorer påverkar på så sätt att barn och unga boende på landsbygd föreningsidrottar i lägre grad än andra, samt att boende på landsbygd har en större försämring av kondition än andra. Etniska faktorer påverkar på så sätt att barn och unga med utländsk bakgrund deltar i föreningsidrott i lägre grad än unga med svensk bakgrund, och att vuxna med utomnordisk bakgrund är mindre fysiskt aktiva än andra.

Skillnader mellan pojkar och flickor, med en högre aktivitetsgrad för pojkar, såväl när det gäller rörelse och fysisk aktivitet överlag som idrottsutövande i förening, återkommer i olika undersökningar.

En indikation på att socioekonomiska skillnader också gäller Falkenberg är den geografiska skillnaden på registrerade LOK-stödsaktiviteter/100 invånare. Flest registrerade LOK-stödsaktiviteter hos barn och yngre vuxna (ålder 7-25 år) finns i områden med hög socioekonomisk situation t ex i de kustnära områden, Skrea och Tröingeberg medan inlandet och centrum har färre registrerade aktiviteter. Det finns också en genomgående könsskillnad där pojkar har fler registrerade träningstillfällen jämfört med flickor.

Bland människor med funktionsnedsättningar är det betydligt vanligare med en stillasittande fritid än för befolkningen i övrigt och gruppen deltar också i lägre utsträckning än andra i organiserad idrott. Behov av stöd, resurser och delaktighet pekats ut som förklaringar till skillnader, snarare än funktionsnedsättningarna i sig.

#### Sportifiering

Såväl den organiserade idrotten som andra former av motion och rörelse berörs av den process som benämns som sportifiering. Sportifieringsprocessen innebär att idrotten och dess utövande präglas av en utveckling från spontan lek till aktiviteter som blir alltmer specialiserade, professionaliserade, standardiserade, byråkratiserade, rationaliserade och kommersialiserade. Detta kan leda till högre prestationer och mer attraktiva aktiviteter, och skulle potentiellt kunna stärka vissa hållbarhetsaspekter. Å andra sidan riskerar sportifieringsprocessen i dagsläget främst att leda till negativa konsekvenser ur hållbarhetsperspektiv t ex i form av ökade kostnader, högre krav på material, utslagning och selektering, arenakrav, specialanläggningar.



### **Anläggningar och miljöer**

Behovet av anläggningar för idrott och rörelse är ett tema som lyfts fram i många sammanhang. Så sent som 2020 gav regeringen Boverket ett uppdrag utifrån ett nationellt behov av såväl fler som mer ändamålsenliga anläggningar och utemiljöer för olika former av hälsofrämjande fysisk aktivitet. Utmaningarna häri ligger i konkurrerande intressen, t ex mellan idrottsrörelsens behov av specialanläggningar och behovet av anläggningar för en bredare och nyskapande motionsverksamhet, samt i risken att ytor och resurser för anläggningar prioriteras ned till förmån för annan markanvändning och byggnation. Ekonomiska förutsättningar för att såväl underhålla befintliga som att utveckla nya anläggningar är en annan utmaning. Vidare behöver man ta hänsyn till förutsättningar för anläggningar på landsbygden, liksom till det faktum att nya idrotts- och aktivitetsmönster tenderar att skifta allt snabbare.

### **Föreningslivet**

Även om idrottsrörelsen är stark och ger ett omfattande utbud genom dess idrottsföreningar brottas man med utmaningar. En sådan är den ojämlikhet som beskrivits ovan och som gör att idrottsrörelsen inte når alla dem som skulle kunna nås. Som nämnts har också idrottsrörelsen tappat utövare under en längre tid. Idrottens kärnlogik, som innebär en strävan mot prestation, resultat och tävling, är berättigad och en av dess förutsättningar. Den riskerar dock att motverka möjligheterna att nå fler människor. Forskning pekar bl a på att en stor andel unga är mer intresserade av träning och idrott för hälsa och med lägre ambitionsnivåer, och att idrottsrörelsen har en underutnyttjad potential att möta detta. Höga kostnader samt ökande krav från såväl skola som från idrottsaktiviteter är andra faktorer som försvårar deltagande. Detta bekräftas också i samtal med gymnasieelever i Falkenberg.

Idrottsföreningarna i Falkenberg ser generellt utmaningar vad gäller ledarförsörjning. Därutöver har anläggningsägande föreningar i varierande omfattning svårigheter med ekonomi relaterat till investeringar och underhåll av anläggningarna. Vidare ser föreningarna behov av ledarutbildningar, samt av samarbete och samverkan, såväl sinsemellan som med kommunen. Landsbygdsföreningar ser minskningar i antalet aktiva medlemmar.

## **3.1.3 Möjligheter**

### **Samverkan**

Det finns ett antal organisationer i omvärlden som aktivt arbetar för samma mål som detta program – att främja rörelse och idrott. För idrottsrörelsens räkning är den viktigaste stödorganisationen RF-SISU och dess lokala verksamheter. Bland andra organisationer inom detta område kan nämnas t ex Generation Pep, Change The Game och Kommittén för Främjande av Fysisk Aktivitet. Att samverka med och hämta kunskap från sådana organisationer är sannolikt en god strategi.

Kommittén för Främjande av Fysisk Aktivitet har regeringens uppdrag att bidra till en samhällelig kraftsamling för att främja fysisk aktivitet och förebygga fysisk inaktivitet i





befolkningen. Kommittén slår, i likhet med andra organisationer, fast att *”Rörelse är alltid bra, och mer är bättre. Det är de som rör sig allra minst som har mest att vinna.”*

### **Föreningslivet**

Föreningslivets betydelse för att skapa såväl verksamhet för rörelse och idrott, som för att skapa sammanhang för människor, inte minst barn och unga, är central. Kommunens föreningar bedriver en stor och rik verksamhet, och har som del av en folkrörelse god potential att utvecklas ytterligare. Idrottsrörelsen har sedan att antal år tillbaka arbetat med förändring och förnyelse med målet ”livslång idrott i förening för alla”. Detta samlas i idrottsrörelsens strategidokument Strategi 2025. I korthet kan det beskrivas som en strategi för att utveckla den föreningsdrivna idrotts- och motionsverksamheten för alla, oavsett ambitionsnivå, under hela livet. Arbetet omfattar att skapa en ny syn på träning och tävling, att stärka och förnya föreningarnas form, arbetssätt och ledarskap, samt att stärka inkludering och jämställdhet. Den folkbildningsverksamhet som genom RF-SISU-distrikten bedrivs i idrottsföreningar är en central motor i detta utvecklingsarbete. Genom strategiarbetet kan idrottsföreningar i framtiden förväntas utveckla verksamhetsformer för att nå och välkomna fler människor. Ett aktuellt exempel på detta är den satsning på äldre ”Idrott 65+” som gör att verksamheter för denna målgrupp växer fram. Verksamhet för denna målgrupp anses dessutom ha en stor potential att förbättra hälsan och dessutom bidra till föreningars utveckling.

### **Rörelserikedom**

Begreppet rörelserikedom härstammar från det engelska ”physical literacy”. Begreppet definieras nedan. Såväl internationellt som i Sverige är detta ett väletablerat och centralt begrepp kopplat till utveckling av rörelse och idrott för alla. Dess tillämpning handlar om att utveckla såväl ledarskap och aktiviteter som fysiska miljöer i syfte att stimulera människors motivation till rörelse och i förlängningen främja både fysisk aktivitet i allmänhet och idrottande på olika nivåer. Olika organisationer runt om i Sverige, inklusive kommuner och regioner arbetar på olika sätt med rörelserikedom som verktyg för utveckling.

### **Fritidsbanken**

Fritidsbanken är en ideell nationell förening vars verksamhet fungerar som ett bibliotek för idrotts- och fritidsutrustning. Utrustning skänks och lånas ut fritt till såväl allmänhet som till skolor. Verksamheten kan ha en stor betydelse för att tillgängliggöra idrottsaktiviteter. Den kan också spela en roll för idrottsrörelsen omställning till en mer delande ekonomi med fokus på ett ökat återbruk. I Falkenberg finns en lokal fritidsbank som drivs i samverkan med kommunens arbetsmarknadsavdelning.



## 3.2 FORUM FÖR RÖRELSE OCH IDROTT

Vi har valt att beskriva de forum, de sammanhang där människor främst kan utöva rörelse och idrott – där rörelse och idrott händer - i form av nedanstående fyra kategorier. De utmaningar och möjligheter som tidigare presenterats kan i olika grad kopplas till dessa forum.

### 3.2.1 Organiserad aktivitet

Forumet präglas av att aktiviteter sker gemensamt, på bestämda tider, i organiserad form, ledarlett, inom ramen för en planerad verksamhet.

Till organiserade aktiviteter hör det som sker inom ramen för idrottsrörelsen, i kommunens idrottsföreningar, och som kan innebära såväl tävling som träning och motion i olika former och för olika åldrar. Idrottsrörelsen når uppskattningsvis närmare 2/3 av alla barn och ungdomar, och knappt 1/3 av alla vuxna.

Aktiviteter inom idrottsrörelsen bedrivs i olika former, för olika åldersgrupper, och på olika nivåer. Idrottsrörelsen omfattar såväl elitidrott som bredd- och motionsinriktad idrott.

I Falkenbergs kommun finns 108 registrerade idrottsföreningar, varav 69 med barn- och ungdomsverksamhet, och ett drygt 40-tal olika idrotter bedrivs i kommunen.

Idrottsföreningarna i kommunen engagerar dagligen i genomsnitt 598 barn och ungdomar, och ett stort antal vuxna. Idrott och rörelse i föreningsverksamhet uppges ha positiva effekter för graden av fysisk aktivitet för både unga och äldre, jämfört med dem som inte är föreningsaktiva. Utifrån arbetet med idrottsrörelsens Strategi 2025 ([Strategi 2025 - Riksidrottsförbundet \(rf.se\)](#), [Strategisk plan 2022-25.pdf \(rf.se\)](#)) har idrottsföreningar en potential att nå fler människor och målgrupper än idag. Riksidrottsförbundets riktlinjer för barn- och ungdomsidrott ([Riktlinjer för barn- och ungdomsidrott - Riksidrottsförbundet](#)) anger hur idrottsrörelsen ska bedriva barn- och ungdomsverksamhet för att denna ska vara attraktiv och tillgänglig samt leva upp till barnkonventionen. Fem huvudriktlinjer beskriver hur verksamheten ska skapa trygghet, glädje och delaktighet och motverka olika former av utslagning.

Majoriteten av den idrott som bedrivs i våra idrottsföreningar är bredd- och motionsidrott. Det finns därutöver ett antal goda exempel på elitidrottsverksamhet i kommunen.

Elitidrottens mervärde i form av att utgöra rekryteringsbas för idrottsrörelsen eller bidra till tillväxt i den lokala ekonomin har förvisso visat sig oklart. Elitidrott bidrar dock starkt till ett samlat idrottsutbud och attraktivitet. Dess egenvärde i form av att idrottsutövare får möjlighet att utveckla sina ambitioner och potential ska också framhållas.

Till organiserad aktivitet räknas även verksamhet som kan bedrivas av andra föreningar och organisationer (t ex studieförbund), i form av t ex dans, friluftsliv och andra organiserade aktiviteter.

#### **Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Främja ett starkt föreningsliv med ett stort och varierat utbud av föreningsverksamhet inom rörelse, idrott, motion och friluftsliv.
- Att gymnasieskolan kan erbjuda lokala och nationella idrottsutbildningar.



**Kultur-, fritids- och tekniknämnden vill:**

- Att idrottsföreningar i kommunen bedriver verksamhet i enlighet med Riksidrottsförbundets strategidokument, värdegrund och riktlinjer för barn- och ungdomsidrott. Detta innebär också att invånare som vill kan ges förutsättningar att utvecklas till elitutövare.
- Stödja idrottsföreningar i att nå fler människor och människor från fler grupper – såväl utövare som ledare.
- Främja och stödja ett inkluderande och kompetent ledarskap inom den organiserade verksamheten.

### 3.2.2 Egenorganiserad aktivitet

Egenorganiserade aktiviteter, ofta kallat spontanidrott, kännetecknas av att platser för aktiviteten kan variera, att individen själv råder över tid och form för aktiviteten. Platser kan utgöras av motionsspår, gång- och cykelvägar, bollplaner, utegym, skateparker, m.m. Här kan även inbegripas lokaler för kommersiell träning.

Aktuella rapporter pekar på att huvuddelen av motionsaktiviteter hos svenska folket sker i egenorganiserad form. Till de vanligaste aktiviteterna hör sådant som promenader, löpning, styrketräning och cykling.

Friluftsliv är en kategori som kan ingå i flera av de forum som beskrivs här. Främst sker det dock som en egenorganiserad aktivitet, och är då beroende av tillgängliga naturområden. Regeringen har fastslagit tio nationella friluftsmål ([Sveriges friluftlivsmål \(naturvardsverket.se\)](http://naturvardsverket.se)). Dessa finns angivna för att stödja det övergripande målet att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Många aktörer påverkar friluftslivet och dess utveckling. Sveriges kommuner uppges ha en nyckelroll för friluftslivet och arbetet för att ge möjligheter för människor att ta sig ut i naturen och må bra.

Vidare bidrar förutsättningar för aktiva transporter samt en god planering för grön och blå infrastruktur, d v s tillgång till grönytor och vatten till ökade möjligheter till rörelse och aktivitet.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Öka och utforma utbudet av samt tillgängligheten till platser för egenorganiserad aktivitet, med syftet att nå fler människor med mer aktiviteter.
- Verka i riktning mot att, utifrån kommunens ansvar och rådighet, nå de tio nationella friluftsmålen.

### 3.2.3 Semiorganiserad aktivitet

Denna rubrik beskriver aktiviteter där det kan finnas någon form av ramar, i form av t ex ledarskap, tid och plats, men som styrs av individens preferenser och förutsättningar. Det kan handla om privata cykel-, promenad- och löpargrupper, gruppträningspass och olika kommersiella entreprenörers verksamheter. Vidare kan det omfatta olika prova-på- och



spontanidrottsaktiviteter som organiseras i tid och rum. I Falkenbergs kommun bedrivs t ex öppen idrottsverksamhet i samverkan med föreningslivet, f n inom ramen för projektet GO FBG.

De hinder som kan finnas för rörelse och idrott i form av t ex tidsbrist, ekonomi, otrygghet, samt behov av flexibilitet, uppmuntran och sammanhang, kan mötas i nya verksamhetsformer. Semiorganiserad verksamhet har därmed en stor potential att nå nya och fler individer, och bidra med nya och alternativa idrotts- och rörelseaktiviteter.

Forskning visar att olika typer av projekt med öppen eller alternativ idrott tenderar att främst nå dem som redan är idrottsaktiva, då traditionella strukturer och förväntningar ofta präglar verksamheten. Projekten tar sällan hänsyn till att verksamheter kan behöva bedrivas med helt andra förutsättningar än den traditionella idrotten för att nå nya målgrupper. Aktuell idrottsforskning frågar sig om idrottsrörelsen ensam kan ansvara för denna uppgift, eller om staten behöver ta ett större ansvar för sådan verksamhet. Det är därför viktigt att medvetet utforma och stödja sådan verksamhet så att den kan inkludera och stimulera fler grupper och individer. Dialog med potentiella utövare och aktörer är en del i ett sådant arbete.

Det finns sannolikt en potential även för andra idéburna aktörer än idrottsrörelsen att bidra genom att erbjuda och utveckla alternativa och nya former av rörelse. Socialt entreprenörskap har t ex uppmärksammats som en form för nya och överskridande verksamheter. Vidare ses nya typer av idrottsföreningar börja växa fram, med ett fokus på social, idrottslik verksamhet snarare än traditionell tävlingsidrott. Sådana ses som en lovande möjlighet att nå grupper som står utanför den traditionella föreningsidrotten.

Olika motionstävlingar och -arrangemang är andra exempel på semiorganiserade aktiviteter. Det finns ett flertal goda exempel på sådana i kommunen, vilka engagerar såväl föreningsliv som privata aktörer. Dessa arrangemang har en god potential att bidra till ökad rörelse i befolkningen.

#### **Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Öka utbudet av och tillgängligheten till semiorganiserad idrott och rörelse i syfte att nå fler människor med mer aktiviteter.
- Ta en aktiv del i att skapa semiorganiserad verksamhet. T ex genom att samverka med föreningslivet samt stärka inriktningen på rörelse, idrott och friluftsliv i den egna ungdoms- och fritidsverksamheten, verksamhet för äldre etc.

### **3.2.4 Den dagliga vistelsen**

Denna kategori omfattar de verksamheter där en stor andel människor tillbringar en större eller mindre del av sin vardag. I följande tre verksamheter finns potential att bidra till rörelserikedom och ökad fysisk aktivitet i olika former.

**Skolan** – Inom ramen för skolans uppdrag finns ett flertal delar som pekar mot att utveckla barns och ungdomars förutsättningar för idrott, rörelse, motion och friluftsliv. Skolverket slår också fast att det finns ett starkt samband mellan fysisk aktivitet och



skolprestationer. I kursplanen för Idrott och Hälsa poängteras vikten av positiva upplevelser av idrott, rörelseaktiviteter och friluftsliv under uppväxtåren.

För förskoleklassen och för fritidshemmet anges att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att få delta i fysiska aktiviteter och vistelse i olika naturmiljöer, samt få uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla ett intresse för att vara fysiskt aktiva.

Skolan ska också sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Ett arbete pågår där såväl Skolverket som regeringens Kommitté för främjande av fysisk aktivitet föreslår en skärpning av denna skrivning. Skolverket pekar vidare bl a på att det finns behov av kompetensutveckling av skolpersonal inom området fysisk aktivitet och speciellt kunskap kring elevers olika förutsättningar. Forskning visar bl a att endast en fjärdedel av lektionstiden i Idrott och Hälsa innehåller rörelse med tillräckligt hög intensitet. Såväl lektionernas innehåll som lärares undervisningsstil påverkar detta förhållande.

Läroplanen pekar vidare på att skolan ska verka för att utveckla kontakter med föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan. För fritidshemmet nämns specifikt närsamhällets och föreningslivets utbud av aktiviteter och platser för kultur, fritid och rekreation. Även gymnasieskolan pekas ut som en arena för ökad fysisk aktivitet, inte minst med tanke på dess effekter för psykisk hälsa. Gymnasieskolan ska uppmärksamma hälso- och livsstilsfrågor, samt sträva efter att ge eleverna förutsättningar att regelbundet bedriva fysiska aktiviteter. Gymnasieskolan kan också erbjuda nationell idrottsutbildning och idrottsspecialisering, vilket dels ger ökade möjligheter till en idrottskarriär, dels förståelse för idrott ur ett hälsoperspektiv.

Sammanfattningsvis är skolan en arena som når alla barn och ungdomar i kommunen, med goda möjligheter att bidra till barn och ungdomars förutsättningar för idrott, rörelse, motion och friluftsliv. Med skolan avses här såväl förskola som grund- och gymnasieskola i tillämpliga delar.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Att skolans elever utvecklar rörelserikedom och rörelseglädje
- Att personal inom skolan har kompetenser inom rörelserikedom.

**Vård och social omsorg** – Kommunens verksamheter inom äldreomsorg och social omsorg är forum där rörelse i olika former kan stimuleras och stärkas. Folkhälsomyndigheten menar att ett hälsofrämjande, befolkningsinriktat arbete ger goda förutsättningar för hälso- och sjukvården och socialtjänsten att påverka ojämlikheter i hälsa. I det hälsofrämjande arbetet ingår att stimulera till mer rörelse och minskat stillasittande i hela vård- och omsorgskedjan. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv är det angeläget att alla grupper i befolkningen uppmärksammas. Hälso- och sjukvårdens arbete med fysisk aktivitet



i främjande, förebyggande och behandlande syfte har genom åren utvecklats utifrån regionala och lokala förutsättningar, och sker ofta i samverkan med förenings- och intresseorganisationer och andra lokala aktörer.

Personer med stöd utifrån SoL eller LSS ska få möjlighet att vara delaktiga i beslut om och genomförandet av insatser, oavsett ålder och funktionsnedsättning och insatserna behöver anpassas utifrån individuella behov och förutsättningar. Med ett stödjande perspektiv finns en stor potential att främja mer rörelse och minskat stillasittande bland äldre och personer med funktionsnedsättning. Gemensamt för många äldre och personer med stöd från funktionshindersomsorgen är att de är beroende av stöd från andra för att vara fysiskt aktiva och minska sitt stillasittande. För att främja fysisk aktivitet och motverka de negativa effekterna av långvarigt stillasittande kan handläggare och utförare inom socialtjänsten behöva kunskap och stöd.

Kommunens arbetsmarknadsavdelning har ett antal verksamheter som kopplar an till programmets mål. Dels i form av kontakter med deltagare och att i dessa bidra till att utveckla ett hälsosamt och hållbart liv i, dels i form av verksamheter såsom Fritidsbanken där det finns en god potential i att tillgängliggöra idrottsaktiviteter.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Att brukare inom äldreomsorg och social omsorg kan ta del av rörelse, idrott och friluftsliv
- Att personal inom äldreomsorg och social omsorg har kompetenser inom rörelserikedom.

**Arbetslivet** – Arbetsplatsen har potential att främja rörelse på olika sätt – och kan genom detta ha betydelse för en stor andel människor.

Ett mål för arbetslivspolitikerna är att både kvinnor och män i Sverige ska ha goda arbetsvillkor. Grunden för arbetsmiljöarbetet är att skapa organisationer och arbetsplatser med goda arbetsmiljöförhållanden, som främjar ett hälsosamt och hållbart arbetsliv.

Insatser på arbetsplatsen som främjar fysisk aktivitet och minskat stillasittande kan vara riktade mot sociala interaktioner, organisationens struktur och kultur och arbetsplatsens fysiska arbetsmiljö och omgivning. Sådana organisatoriska insatser syftar till att arbetsmiljön ska underlätta hälsosamma val genom att ge möjlighet till fysisk aktivitet och minskat stillasittande. Det kan till exempel handla om rörelsepåuser på möten, lunchpromenader med kollegor och tillgång till cykelförvaring och omklädningsrum. Insatser på arbetsplatser kan även handla om att erbjuda kunskap och kompetens för att stödja medarbetare till att förändra sitt beteende. Arbetsgivare har en viktig roll när det gäller att stimulera till regelbunden fysisk aktivitet, oavsett om det sker på arbetet eller fritiden. Att stimulera till fysisk aktivitet under arbetstid kan gynna de som av olika anledningar har svårt att hitta tid och motivation till det på fritiden, eller som saknar ekonomiska möjligheter.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun vill:**

- Stimulera rörelse i olika former hos kommunens anställda.



### 3.3 STRATEGISKA OMRÅDEN

Nedan beskrivs de olika strategiska områden som identifierats som centrala för att åstadkomma en förflyttning mot de ambitioner som tidigare angetts, och i förlängningen leda till mer rörelse och idrott för fler människor. Dessa mynnar ut i strategiska insatser, och avses ligga till grund för konkretiserade insatser, prioriteringar och aktiviteter som formuleras i planer. I flera fall går dessa strategiska områden hand i hand, och i varandra. De knyter också i många fall an till de globala målen.

#### 3.3.1 Kommunikation

Kommunikation är ett viktigt verktyg, inte minst ut kunskapsperspektivet nedan. För att nå grupper som står långt ifrån idrott, rörelse och friluftsliv, kan det krävas att kommunikationsarbetet görs i nya former och kanaler. Kommunikation inom kommunens organisation samt med aktörer utanför ska också ses som en viktig del i att skapa förutsättningar för idrott, rörelse och friluftsliv.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun ska:**

- aktivt utveckla kommunikation kring förutsättningar för idrott, rörelse och friluftsliv i syfte att stimulera fler människor till mer aktiviteter.

**Kultur-, fritids- och tekniknämnden ska:**

- ha en aktiv och kontinuerlig dialog med föreningsliv och andra aktörer som bidrar till idrott, rörelse och friluftsliv.

#### 3.3.2 Kunskap

Kunskap avses här utifrån två aspekter. Dels utifrån vikten av att människor har kunskap om de positiva effekterna av idrott, rörelse och friluftsliv, samt kunskap om de möjligheter som finns tillgängliga i kommunen. Dels utifrån att kommunen kontinuerligt behöver kunskap och kompetenser kring de förhållanden som påverkar människors tillgång till och förutsättningar för idrott, rörelse och friluftsliv, såväl på lokal som på nationell basis.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun ska:**

- ha goda kunskaper kring vad som hindrar och främjar deltagande i idrott, rörelse och friluftsliv bland invånare i Falkenbergs kommun.
- stärka kunskap och kompetens kring begreppet rörelserikedom och dess tillämpningar inom relevanta verksamheter såsom skola, social omsorg, samhällsplanering och fritid.



- verka för att sprida kunskap och medvetenhet om såväl de positiva effekterna av rörelse, idrott och friluftsliv, som de möjligheter som finns i kommunen.
- sprida kunskap om allemansrätten i förhållande till rörligt friluftsliv.
- delta i relevanta nätverk och söka samverka med högskola och andra organisationer i syfte att utveckla förutsättningarna för rörelse, idrott och friluftsliv.

### 3.3.3 Tillgänglighet och inkludering

Tillgänglighet och inkludering omfattar att ge jämställda och jämlika förutsättningar för alla att delta i rörelse, idrott, motion och friluftsliv. Tillgänglighet avser ofta fysisk tillgänglighet och kan handla om närhet och möjlighet att ta sig till platser. Vidare handlar det om anläggningars och lokalers utformning, inte minst med tanke på funktionsnedsattas möjligheter. Principen om universell utformning beaktas i enlighet med kommunens riktlinjer för hållbar bygg och anläggning. Falkenbergs kommuns tillgänglighetspolicy slår bl a fast att samtliga invånare ska ha möjlighet att ta del av den service och det utbud som den kommunala verksamheten erbjuder, att tillgänglighetsperspektivet ska genomsyra såväl den inre som yttre miljön samt att bemötande och attityder gentemot personer med funktionsnedsättning ska förbättras och förändras.

Tillgänglighet är dock ett mångfacetterat begrepp som omfattar såväl kvantitativa som kvalitativa dimensioner. Utöver den fysiska tillgängligheten är också ekonomiska, sociala och kulturella tillgänglighetsaspekter avgörande. Det handlar då om allt ifrån bemötande och attityder till höga kostnader. En företrädare för idrottsrörelsen uttrycker det som; *"Att man kan vara där är centralt, men lika viktigt är att man vill vara där"*.

Forskare inom området pekar på att det behövs ökad kunskap om de många faktorer som möjliggör och begränsar individers förutsättningar – och vilja – till fysisk aktivitet. En källa till sådan kunskap är dialog med berörda människor. Vidare kan även den geografiska aspekten och förutsättningar på landsbygden ses som en fråga om tillgänglighet, d v s att det ska finnas ett utbud, inte minst i form av ett levande föreningsliv i olika delar av kommunen. Den sociala omgivningen har visat sig ha stor betydelse för benägenheten att ägna sig åt rörelse och idrott, för såväl barn och unga som för äldre. Framgångsrika idrottare kan ha en sådan roll, men minst lika viktiga är ambassadörer och förebilder i form av föräldrar, kamrater, lärare och tränare. Inte minst lyfts familjens betydelse för att uppmuntra till fysisk aktivitet fram.

#### **Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun ska:**

- bidra till ökade aktiviteter för människor som idag står utanför rörelse och idrott.
- sträva efter ett helhetsperspektiv på tillgänglighet, d v s såväl social, kulturell och ekonomisk som fysisk, när verksamheter och anläggningar planeras.

#### **Kultur-, fritids- och tekniknämnden ska:**

- genom analys och dialoger utforska hur tillgängligheten till idrott, rörelse och friluftsliv kan ökas för fler människor.
- stimulera goda ambassadörer för rörelse, idrott och friluftsliv.





### 3.3.4 Hållbara anläggningar

Idrott, rörelse och friluftsliv kräver anläggningar och miljöer. Falkenbergs kommun har överlag ett gott utbud av anläggningar för såväl organiserad idrott som för egenorganiserade aktiviteter. I vissa hänseenden kan ett behov ses av ett ökat utbud, såväl avseende volym som typ av anläggning. Utveckling och behov behöver utforskas och följas framåt, och anläggningar behöver utvecklas och drivas med sikte på såväl social som ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Forskaren Karin Book definierar denna hållbarhet på följande vis: *”Idrottens rum är hållbara när de tillgodoser det behov av idrott och fysisk aktivitet som finns i samhället och samtidigt bidrar till att skapa gynnsamma förutsättningar för framtida idrottsbehov och en hållbar utveckling av de fysiska och sociala miljöer som dessa är beroende av”*. Såväl Boverket som Centrum för Idrottsforskning har utifrån regeringsuppdrag nyligen publicerat rapporter som knyter an till behovet av hållbara och ändamålsenliga anläggningar och utemiljöer för idrott och andra former av hälsofrämjande fysisk aktivitet. Olika analyser pekar t ex på följande centrala faktorer:

-Samverkan mellan olika aktörer såväl inom som utanför kommunorganisationen är nödvändigt. Detta omfattar att frågorna tidigt beaktas och ges utrymme i samhällsplaneringsprocessen. Vidare kan det handla om allt ifrån dialog med föreningsliv till nya finansieringslösningar, samverkan med privata exploatörer/entreprenörer och regional samverkan och samordning.

-Sambandet mellan anläggningsbestånd och aktivitetsnivå är inte självklart. Det poängteras att man behöver göra analyser av nyttjande, för att optimera och utveckla det som faktiskt finns. Man behöver också förhålla sig till den organiserade idrottsrörelsens behov av anläggningar och det faktum att den största delen av idrotts- och motionsaktiviteter sker utanför idrottsrörelsen och de traditionella idrottsanläggningarna.

-För att skapa ett hållbart och tillgängligt utbud av anläggningar och miljöer förespråkas flexibla multi- och flerfunktionella anläggningar. Sådana anses bidra till både ekonomisk och social hållbarhet, då fler olika människor och aktiviteter kan mötas och ytor kan samnyttjas på ett optimalt sätt. Detta kan komma att konkurrera med att krav på specialanläggningar för idrott tenderar att öka. Dessa båda perspektiv måste balanseras, och prioriteringar kan emellanåt komma att behövas.

-Perspektiv kring tillgänglighet ska omfatta mer än fysisk tillgänglighet och närhet. Denna är grundläggande och ska naturligtvis beaktas. Dock handlar det lika mycket om social, kulturell och ekonomisk tillgänglighet som möjliggör eller begränsar individers förutsättningar – och vilja – till fysisk aktivitet.

-Kunskap om hur anläggningar och utemiljöer ska gestaltas och drivas för att öka tillgänglighet och optimera nyttjande behöver utvecklas. *”Det är inte längre en traditionell idrottshall som behövs. Nya aktivitetsformer ställer krav på utformningen av lokaler och anläggningar, men också krav på att dessa ska kunna användas på ett jämställt sätt”*.



-Krav på evenemangsarenor uppstår från såväl sportsliga som kommersiella anspråk. De positiva ekonomiska effekter för kommuner som sådana arenor tidigare ansetts ge, är ifrågasatta i aktuell forskning. Elitidrottens krav på arenor kan leda till orimliga kostnader för en kommunal huvudman. Det bör därför läggas ett större ansvar på elitidrotts- och kommersiella organisationer för att finansiera sådana merkostnader.

-Inom idrotts- och samhällsforskning har man alltmer kommit att ifrågasätta idén att alla typer av idrotter ska kunna bedrivas överallt. Ur ett sådant perspektiv bör anläggningar byggas på platser där naturliga förutsättningar finns och där de gör minsta möjliga skada för miljön. Erfarenheter från pandemiåren visar exempelvis att det är möjligt att bedriva fler aktiviteter utomhus.

-Starka belägg finns för att tillgängliga idrotts- och rekreationsmiljöer bidrar till såväl trygghet och attraktivitet som till människors benägenhet att vara fysiskt aktiva.

#### Föreningsägda anläggningar

Falkenbergs kommun har ett stort antal föreningsägda idrottsanläggningar. Detta ger föreningslivet goda möjligheter att driva och utveckla sin verksamhet. Anläggningen ses som en av föreningslivets främsta resurser, samtidigt poängterar föreningar att underhållsbehov och drift av anläggningen är en av de främsta utmaningarna.

#### **Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun ska:**

- utmana traditionella föreställningar avseende hur och var idrotts- och motionsanläggningar utformas och anläggs, i syfte att stärka ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet samt skapa mer aktivitet åt fler människor.
- där så är möjligt ta hänsyn till behov av flexibilitet, flerfunktionalitet och ett brett nyttjande framför krav på specialanläggningar.
- systematiskt planera för en relevant tillgång på anläggningar och miljöer för idrott, rörelse och friluftsliv. Planering tar bl a sin utgångspunkt i översiktsplanernas intentioner, anläggningars nyttjande, rådande trender och behov, samt befolkning och platsers förutsättningar.
- säkerställa att frågor kring idrott, rörelse och friluftsliv inkluderas och beaktas tidigt i processer för framtagande av översiktsplan, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner. Rutiner för detta ska finnas, t ex i form av verktyg som "Rörelsefaktor".
- I detaljplaneprocesser samråda med privata exploitörer för att kunna kravställa, bevaka och stärka utbudet av miljöer för idrott, rörelse och friluftsliv.
- då nationella eller internationella idrottsorganisationer ställer krav på utformning och utveckling av idrottsanläggningar samråda med idrottsrörelsen och dess intresseorganisationer. Detta för att fördela kostnader och ansvar på ett rimligt sätt.
- ge goda förutsättningar för egen- och semiorganiserad aktivitet genom att sträva efter att tydliggöra och underlätta i riktlinjer och tillämpningar för upplåtelse av plats.



- sträva efter att optimera nyttjande av och tillgänglighet till anläggningar och miljöer genom nya arbetssätt och samverkan inom kommunorganisationen samt i tillämpliga fall regional samverkan.
- samverka med andra aktörer, inklusive idrottsrörelsens stödorganisationer, för att över tid kunna bygga, utveckla och förvalta anläggningar för rörelse, idrott, friluftsliv och dess föreningsliv på ett hållbart och ändamålsenligt sätt.

#### **Kultur-, fritids- och tekniknämnden ska:**

- ha goda kunskaper kring hållbara anläggningar, samt stötta föreningar i att utveckla sådana kunskaper, samt samverka och utveckla nyttjandet av sina anläggningar på ett långsiktigt ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart sätt.
- samråda med föreningslivet och dess stödorganisationer för att optimera och utveckla de stödformer som syftar till att föreningar ska kunna driva och utveckla anläggningar.
- säkerställa och uppdatera planer för drift, underhåll och utveckling av hållbara anläggningar för idrott, rörelse och friluftsliv.
- sträva efter likvärdiga förutsättningar mellan föreningar som äger egna respektive hyr kommunala anläggningar
- strategiskt överväga vilka anläggningar som bör vara kommunala respektive föreningsdrivna
- stödja skolan i att tillgodose vikten av lärmiljöer som stimulerar lek, rörelse och fysisk aktivitet såväl inomhus som utomhus.
- stödja skolan i att vid nybyggnation inom dess verksamhet uppmuntra vikten av miljöer som stimulerar till lek, rörelse och fysisk aktivitet, såväl inomhus som utomhus.

### **3.3.5 Samverkan**

Nödvändigheten av samverkan – inom och mellan offentlig, privat och idéburen sektor - poängteras i strategidokument av olika slag. Att skapa förutsättningar för fler människor att få tillgång till ett ökat utbud av rörelse och idrott kräver att många aktörer samverkar.

Samverkan kan i detta sammanhang omfatta t ex samarbeten, kunskapsöverföring, finansiering, stöd och samordning. Inom kommunorganisationen finns ett flertal nämnder, förvaltningar och bolag som på olika sätt kan påverka människors tillgång till idrott, rörelse och friluftsliv. Det är av stor vikt att potentiella insatser synliggörs och att olika förvaltningar och andra delar av kommunkoncernen kan bidra inom ramen för sin verksamhet för att stärka människors tillgång till rörelse.

En mängd organisationer på såväl regional som nationell och internationell nivå verkar för att på olika sätt öka graden av idrott, rörelse och friluftsliv i samhället. Högskolor och universitet utgör också en del av sådana organisationer. Kontakter och samverkan med sådana kan t ex generera kunskap, verksamhetsutveckling och finansiering, och bör vara ett naturligt inslag i kommunens arbetssätt.



Även möjligheter till samverkan med privata aktörer, liksom med sociala entreprenörer och föreningar bör utforskas och förstärkas.

Samverkan med idrottsrörelse och annat föreningsliv är en nyckelfunktion. Dialog och samarbetsinsatser kan öka förutsättningarna för att såväl stärka befintliga verksamheter som att utveckla nya i syfte att öka utbud och nå fler människor.

Samverkan omfattar i detta sammanhang också stöd och bidrag till idrottsföreningar och dess stödorganisationer som kommunen tillhandahåller för att föreningslivet och idrottsrörelsen ska kunna bedriva och utveckla sin verksamhet, samtidigt som kostnader för utövande kan hållas tillbaka.

**Strategin för rörelse och idrott (KF) anger att Falkenbergs kommun ska:**

- ha interna strukturer för samverkan där berörda verksamheter inom kommunen bidrar till att nå strategins ambitioner.
- utforska hur stöd till och samverkan med sociala entreprenörer och nya typer av föreningar kan utformas i syfte att utveckla verksamhet som når fler människor/nya grupper.
- ha goda kontakter och samverkan med externa aktörer såsom intresseorganisationer, region och högskola/universitet som bidrar till att nå strategins ambitioner.
- aktivt söka externa medel för projekt och verksamhetsutveckling i fall där sådant kan bidra till att nå strategins ambitioner.
- upprätta en mer strukturerad samverkan kring Fritidsbanken i syfte att nyttja dess möjligheter tydligare.

**Kultur-, fritids- och tekniknämnden ska:**

- Bibehålla och utveckla stöd och bidrag till föreningar och studieförbund.
- genom kontinuerlig dialog och samverkan med föreningslivet stimulera och stödja utveckling i linje med idrottsrörelsens Strategi 2025.
- upprätta en aktiv och kontinuerlig kontakt och samverkan med RF-SISU Halland och andra aktörer som specifikt bidrar till programmets ambitioner.
- stödja Barn- och utbildningsförvaltningen i samverkan mellan dess olika verksamheter och andra verksamheter inklusive föreningsliv för att stimulera och uppmuntra rörelse och fysisk aktivitet för alla barn och elever.
- upprätta ett strategiskt och kontinuerligt samarbete mellan Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur-, fritids- och teknikförvaltningen gällande simning inom skolämnet Idrott och Hälsa.



## 4. Definitioner och avgränsningar

### 4.1 Definitioner

I programmet används ett antal begrepp vilka tydliggörs i följande definitioner:

- *Idrott - Med idrott avses organiserad fysisk aktivitet där träning och möjlighet till tävling bidrar till välmående. Den fysiska prestationen har mer än försumbar betydelse. Idrottsrörelsen lägger särskild vikt på de fyra områdena: Fysisk aktivitet, Träning, Tävling och Välmående. Idrott består av träning och lek, tävling och uppvisning. Idrotten ger möjlighet till fysisk, psykisk, social och kulturell utveckling.*
- *Idrottsrörelsen – de självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet.*
- *RF-SISU – RF-SISU Halland är Riksidrottsförbundets ~~lokala distriktsorganisation~~ regionala stödorganisation. Dess verksamhet består dels i ett idrottsuppdrag där man företräder och samlar den lokala idrottsrörelsen, dels i ett folkbildningsuppdrag där man som studieförbund samverkar med de lokala idrottsföreningarna.*
- *SISU Idrottsutbildarna - är idrottsrörelsens studieförbund. Studieförbundet verkar lokalt genom RF-SISU Halland.*
- *LOK-stöd - Förkortningen LOK står för statligt lokalt aktivitetsstöd, och avser att stödja idrottslig föreningsverksamhet för barn och ungdomar mellan 7 och 25 år*
- *Motion - en planerad eller strukturerad fysisk aktivitet som syftar till att förbättra eller upprätthålla en eller flera komponenter av fysisk kondition, syreupptagningsförmåga eller kondition, muskelstyrka, muskeluthållighet, balans och koordination, rörlighet och kroppssammansättning.*
- *Friluftsliv - vistelse utomhus i natur- och kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.*
- *De tio nationella målen för friluftsliv – av regeringen beslutade mål med övergripande syfte att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet.*
- *Rörelserikedom – rörelseförståelse. Rörelsekompetens, självförtroende och motivation som påverkar varje människas möjligheter att delta aktivt, bli hållbar och prestera i olika sammanhang utifrån individuella förutsättningar och intressen.*
- *Hållbar utveckling - Hållbar utveckling är utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Hållbar utveckling innefattar tre dimensioner av hållbarhet: ekologisk-, social- och ekonomisk hållbarhet.*

### 4.2 Omfattning och avgränsning

Programmet är antaget av Kultur-, teknik- och fritidsnämnden, vilken svarar för de beslutade viljeinriktningarna och strategiska inriktningarna. Programmets intentioner och de beslut som omfattas av Strategi för rörelse och idrott är dock en angelägenhet för hela kommunkoncernen, och kräver medverkan från ett flertal nämnder och bolag.



## 5. Ansvar och uppföljning

Programmet slår fast ett antal viljeinriktningar och strategiska insatser inom olika områden. Dessa kopplar an till Strategi för rörelse och idrott, och ska sedan omsättas i aktiviteter som ska leda till att ambitionen för programmet uppnås. Kultur- fritids- och teknikförvaltningen utgör tillsammans med staben för hållbar samhällsutveckling strategigrupp för planer och uppföljning.

Ett programråd med representanter för berörda verksamheter och aktörer svarar för att upprätta planer och planera verksamhet i enlighet med dessa. Strategigruppen svarar för att hålla ihop arbetet och för att följa upp planer och program. Planer gäller för två år i taget.

Indikatorer och uppföljningspunkter utarbetas i planerna och följs upp av Kultur-, fritids- och tekniknämnden.

### Programmets livslängd och revidering

Programmet gäller tills vidare. Revidering sker minst vart fjärde år.

## REFERENSLISTA

- Annwall, E., & J:son Höök, M. (2022). *Pep-rapporten 2022: Rörelse viktigt för barns fysiska och psykiska hälsa*. Sverige: Generation Pep.
- Backman, E. (2022). Konstgjorda idrottsanläggningar. i J. R. Norberg, C. Dartsch Nilsson, & J. Pihlblad, *Idrottsanläggningar - idag och i morgon*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning.
- Book, K. (2014). Idrottens hållbara rum och arenor. i C. Dartsch, J. R. Norberg, & J. Pihlblad, *I gråzonen: en antologi om idrottens etiska utmaningar* (ss. 71-84). Sverige: Centrum för idrottsforskning.
- Book, K. (2018). *Så här kan och ska du träna*. Hämtat från Idrottens Affärer: <https://idrottensaffarer.se/kronikor/2018/01/sa-har-kan-och-ska-du-trana>
- Boverket. (2021). *Miljöer för idrott och fritid - Hur kan kunskap utvecklas, samlas och förmedlas*. Karlskrona: Boverket.
- Centrum för idrottsforskning. (2019b). *Idrotten och (o)jämligheten - I medlemmarnas eller samhällets intresse?* Sverige: Centrum för idrottsforskning.
- Centrum för idrottsforskning. (2022b). *Fysisk aktivitet*. Hämtat från Idrottsstatistik.se: <https://idrottsstatistik.se/motion-och-fysisk-aktivitet/fysisk-aktivitet/>
- Centrum för idrottsforskning. (2022b). *Medlemmar*. Hämtat från Idrottsstatistik.se: <https://idrottsstatistik.se/foreningsidrott/medlemmar/>
- Centrum för idrottsforskning. (2022c). *Barn och ungdomar*. Hämtat från Idrottsstatistik.se: <https://idrottsstatistik.se/foreningsidrott/medlemmar/>
- Centrum för idrottsforskning. (2023). *Socioekonomi och bakgrund*. Hämtat från Idrottsstatistik.se: <https://idrottsstatistik.se/jamlika-forutsattningar/mangfald/>
- Change The Game. (2022). *Om rörelserikedom*. Hämtat från <https://change-the-game.se>: <https://change-the-game.se/om-rorelserikedom-2-0/>



- Change The Game. (den 04 01 2023). *Om rörelserikedom*. Hämtat från [change-the-game.se](https://change-the-game.se):  
<https://change-the-game.se/om-rorelserikedom/>
- Demi, E., & Aarden, J. (2021). *Sportification of Emerging Activities in Sweden*. Malmö: Malmö University.
- Eklblom-Bak, E., & Eklblom, B. (2020). *Stora förändringar i folkhälsan under de senaste 30 åren*. Hämtat från <https://www.idrottsforskning.se/negativ-halsoutveckling-kraver-nationell-strategi/>
- Falkenbergs kommun. (2012). *Tillgänglighetspolicy - för Falkenbergs kommun*. Falkenberg: Kommunfullmäktige.
- Falkenbergs kommun. (2023). *Lokal agenda 2030 med hållbarometer*. Hämtat från Hållbarometern: <https://falkenberg.hallbarometern.se/>
- Faskunger, J., & Sjöblom, P. (2017). *Anläggningar och andra miljöer för idrott – när, hur och varför är de samhällsnyttiga?* Riksidrottsförbundet.
- Faskunger, J., & Sjöblom, P. (2017). *Idrottens samhällsnytta*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Fegler, C., & Unemo, L. (2000). *Vad är hållbar utveckling*. Stockholm: Finansdepartementet.
- Folkhälsomyndigheten. (2020). *Skolbarn i Sverige rör sig mindre än i andra länder*. Hämtat från [www.folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se): <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/maj/skolbarn-i-sverige-ror-sig-mindre-an-i-andra-lander2/>
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Riktlinjer för fysisk aktivitet och stillasittande - Kunskapsstöd för främjande av fysisk aktivitet och minskat stillasittande*. Folkhälsomyndigheten.
- Folkhälsomyndigheten. (2021b). *Så kan verksamheter bidra till ökad fysisk aktivitet och minskat stillasittande*. Sverige: Folkhälsomyndigheten.
- Folkhälsomyndigheten. (2022). *Fysisk aktivitet*. Hämtat från Folkhälsomyndigheten: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/fu-aktivitet>
- Folkhälsomyndigheten. (den 04 01 2023). *Fysisk aktivitet*. Hämtat från [www.folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se):  
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/tolkad-rapportering/folkhalsans-utveckling/resultat/levnadsvanor/fysisk-aktivitet/>
- Folkhälsomyndigheten. (den 08 02 2023). *Nationella folkhälsomål och målområden*. Hämtat från [www.folkhalsomyndigheten.se](https://www.folkhalsomyndigheten.se): <https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsa-och-folkhalsoarbete/tema-folkhalsa/vad-styr-folkhalsopolitiken/nationella-mal-och-malomraden/>
- Fredman, P., Sörlin, S., Larsson, A., Stenseke, M., Bäckström, M., Pettersson, R., . . . Wåger, S. (2020). *Mistra Sport & Outdoors - Towards Sustainable Solutions Program Plan 2020-2024 Part A*. Sverige: Mistra Sport & Outdoors.
- Friskis & Sveltis. (2022). *Rörelse - en av människans grundläggande funktioner*. Hämtat från <https://www.friskissveltis.se/stockholm/friskisindex/experterna/rorelse-expert> den 02 01 2023
- Fröberg, A. (2017). *Låg aktivitet på svenska idrottslektioner*. Hämtat från [idrottsforskning.se](https://www.idrottsforskning.se):  
<https://www.idrottsforskning.se/lag-aktivitet-pa-svenska-idrottslektioner/>
- Fröhring Lind, S. (2021). *Seniorbarometern 2021*. Ungdomsbarometern AB.
- Hagberg, L. (2017). *Idrottens samhällsnytta*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Högman, J. (2021). *Nya grepp krävs för att nå de barn som rör sig minst*. Hämtat från [Idrottsforskning.se](https://www.idrottsforskning.se): <https://www.idrottsforskning.se/nya-grepp-kravs-for-att-na-de-barn-som-ror-sig-minst/>
- Kolada. (2022). <https://www.kolada.se/>.
- Kolada. (2022b). *Kolada*. Hämtat från Kolada - sökning Fritid.
- Kommittén för främjande av fysisk aktivitet. (2022). *All rörelse räknas – fem förslag för att långsiktigt främja fysisk aktivitet. Delrapport 2*. Stockholm: Regeringskansliet.



- Kommittén för främjande av fysisk aktivitet. (2023). *Var med och kraftsamla för ungas hälsa*. Hämtat från framjafys.se: <https://framjafys.se/kraftsamling-for-ungas-halsa/>
- Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet. (2021). *Ett samhälle där alla vill och kan röra på sig - Delrapport 2021*. Sverige: Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet.
- kommun, F. (u.d.). *Lokal Agenda 2030 - Falkenbergs kommuns hållbarometer*. Hämtat från Lokal agenda 2030 med hållbarometer: <https://falkenberg.hallbarometern.se/>
- Llinares Norlin, Å., & Wilhelm, T. (2018). *Förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att nå ett aktivt och självständigt liv*. Sverige: Svenska Parasportförbundet.
- Naturvårdsverket. (2023). *Friluftsliv*. Hämtat från [www.naturvardsverket.se](http://www.naturvardsverket.se): <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/friluftsliv/>
- Norberg, J. R. (2012). Perspektiv på statlig idrottspolitik. i C. Dartsch, & J. Pihlblad, *För framtidens seggar - En analys av det svenska elitidrottsystemet* (ss. 169-180). Centrum för idrottsforskning.
- Norberg, J. R. (2019). *Idrotten och (o)jämligheten - en introduktion*. Sverige: Centrum för idrottsforskning.
- Norberg, J. R. (2019). *Idrotten och (o)jämligheten - en introduktion*. Centrum för idrottsforskning.
- Norberg, J. R. (2020). *Statens stöd till idrotten - uppföljning 2019*. Sverige: Centrum för idrottsforskning.
- Norberg, J. R. (2022). *Viktig avhandling om bristerna inom barn- och ungdomsidrotten och dess konsekvenser*. Hämtat från Idrottsforum.org: [https://idrottsforum.org/norjoh\\_hogman220601/](https://idrottsforum.org/norjoh_hogman220601/)
- Norberg, J. R. (2022b). *Statens stöd till idrotten - Uppföljning 2021*. Sverige: Centrum för idrottsforskning.
- Norberg, J. R., Dartsch Nilsson, C., & Pihlblad, J. (2022). *Idrottsanläggningar - i dag och i morgon*. Sverige: Centrum för Idrottsforskning.
- Norberg, J.R. (2019). *Idrotten och (o)jämligheten - en introduktion*. Centrum för idrottsforskning.
- Nordensky, J. (2022). *Idrottens villkor och verklighet*. i J. R. Norberg, C. Dartsch Nilsson, & J. Pihlblad, *Idrottsanläggningar - i dag och i morgon*. Centrum för Idrottsforskning.
- Nordensky, J., Pihl, E., & Samuelsson, Å. (2021). *VERKTYGET RÖRELSEFAKTOR ett sätt att integrera olika typer av fysisk aktivitet i samhällsplanering och byggande VERSION 1*. Sverige: Riksidrottsförbundet, FOJAB.
- Payne, W., Reynolds, M., Brown, S., & Fleming, A. (2003). *SPORTS ROLE MODELS AND THEIR IMPACT ON PARTICIPATION IN PHYSICAL ACTIVITY: A LITERATURE REVIEW*. University of Ballarat: Victorian Health Promotion Foundation.
- Peterson, T. (2023). *Nya idrotter lockar nya ungdomar*. Hämtat från [idrottensaffarer.se](http://idrottensaffarer.se): <https://idrottensaffarer.se/kronikor/2023/01/tydligt-behov-av-nya-slags-foreningar>
- Pihlblad, J. (2017). *Funktionsnedsättning inget hinder för rörelse*. Hämtat från [Idrottsforskning.se](http://idrottsforskning.se): <https://www.idrottsforskning.se/funktionsnedsattning-inget-hinder-for-rorelse/>
- Pihlblad, J. (2017b). *Unga rör sig för lite visar unik studie*. Hämtat från [idrottsforskning.se](http://idrottsforskning.se): <https://www.idrottsforskning.se/unga-ror-sig-for-lite-visar-unik-studie/>
- Regeringen. (2012). *Mål för friluftspolitiken*. Stockholm: Regeringen.
- Regeringen. (2020). *Kommittédirektiv - Främjande av ökad fysisk aktivitet*. Stockholm: Socialdepartementet.
- Region Halland. (2018). *Så mår vi i Halland*. Hämtat från <https://publikation-samarviihalland.regionhalland.se/levnadsvanor/>
- Region Stockholm. (den 04 01 2023). *Definition av fysisk aktivitet*. Hämtat från [www.farledare.se](http://www.farledare.se): <https://www.farledare.se/aktiviteter/definition-av-fysisk-aktivitet>
- RF SISU Halland. (2022). *Föreningsidrotten i Falkenberg*. Halmstad: RF SISU Halland.





- RF SISU Halland. (2022). *Idrott 65+*. Hämtat från <https://www.rfsisu.se/distrikt/halland>:  
<https://www.rfsisu.se/distrikt/halland/vi-arbetar-med/inkluderande-idrott/idrott-65>
- Riksidrottsförbundet. (2015). *Anläggnings- och idrottmiljöpolitiskt program för Svensk idrott*. Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet. (2021 b). *Idrottsrörelsens landsbygdsprogram*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet. (2021). *RF:s Stadgar*. Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet. (2022 a). *Idrottsrörelsen i siffror 2021*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet. (2022b). *Historik och statistik stöd*. Hämtat från [www.rf.se](http://www.rf.se):  
<https://www.rf.se/bidrag-och-stod/bidrag/historik-och-statistik-stod>
- Riksidrottsförbundet. (2022c). *Arbetsunderlag Strategisk plan 2022-2025*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Riksidrottsförbundet. (2022d). *Riktlinjer för barn- och ungdomsidrott*. Sverige: Riksidrottsförbundet.
- SCB. (2022). *Statistikdatabasen*. Hämtat från [www.statistikdatabasen.scb.se](http://www.statistikdatabasen.scb.se):  
[https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START\\_\\_LE\\_\\_LE0101\\_\\_LE0101F/LE01012021F01/](https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__LE__LE0101__LE0101F/LE01012021F01/)
- Schenker, K., Gerrevall, P., Linnér, S., & Peterson, T. (2014). Sociala entreprenörer . *Svensk Idrottsforskning 4/2014*, ss. 41-44.
- Sheffield Hallam University. (2020). *Summary: Social and economic value of community sport and physical activity in England*. Sheffield: Sheffield Hallam University.
- Skolverket. (2019). *Redovisning av uppdrag om mer rörelse i skolan*. Sverige.
- Skolverket. (2020). *Positivt samband mellan rörelse i skolan och lärande*. Hämtat från [skolverket.se](http://skolverket.se):  
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/positivt-samband-mellan-rorelse-i-skolan-och-larande>
- Skolverket. (2022a). *Idrott och Hälsa. Kursplan - Idrott och Hälsa*. Sverige: Skolverket.
- Skolverket. (2022b). *Anordna idrottsutbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskola*. Hämtat från [skolverket.se](http://skolverket.se): <https://www.skolverket.se/skolutveckling/anordna-och-administrera-utbildning/anordna-utbildning-pa-gymnasieniva/anordna-utbildning-pa-gymnasial-niva/anordna-idrottsutbildningar-i-gymnasieskolan-och-gymnasiesarskolan#h-Tvavarianteravidrottsutbildningar>
- Skolverket. (2022b). *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet. Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket.
- Skolverket. (2022c). *Läroplan för gymnasieskolan*. Hämtat från [skolverket.se](http://skolverket.se):  
[https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan?url=-996270488%2Fsyllabuscw%2Fjfsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgy&sv.url=12.6011fe501629fd150a2714f#anchor\\_1](https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan?url=-996270488%2Fsyllabuscw%2Fjfsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dgy&sv.url=12.6011fe501629fd150a2714f#anchor_1)
- Skolverket. (2022d). *Ämne - Idrott och Hälsa*. Hämtat från [skolverket.se](http://skolverket.se):  
<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/hitta-program-amnen-och-kurser-i-gymnasieskolan>
- Skolverket. (den 04 01 2023). *Positivt samband mellan rörelse i skolan och lärande*. Hämtat från Skolverket, Skolutveckling: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/positivt-samband-mellan-rorelse-i-skolan-och-larande>
- Storm, R. K., & Liss Holum, M. (2021). Does local sporting success affect sport participation? An examination of Danish professional soccer's effect on club membership. *European Sport Management Quarterly 21:2*.
- Sveriges Kommuner och Landsting. (2010). *Idrottspolitiskt positionspapper*. Sverige: Sveriges Kommuner och Landsting.



- Trondman, M. (2011). *Ett idrottspolitiskt dilemma – unga, föreningsidrotten och delaktigheten*. Sverige: Centrum för Idrottsforskning.
- University, S. H. (2020). *Summary: Social and economic value of community sport and physical activity in England*. Sport England.
- Verhaalen, C., & Pousette, L. (2019). *Hur påverkar fysisk aktivitet skolprestationer? En systematisk litteraturstudie*. . Örebro: Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet.
- Värja, E. (2016). *Local public expenditure: Equality, quality and growth*. Örebro: Örebro Universitet.
- WHO. (2018). *Global action plan on physical activity 2018–2030*. World Health Organization.
- Zethrin, N.-O. (2022). *Idrottsanläggningar – i dag och i morgon*. Sverige: Centrum för idrottsforskning.